

45-й випуск регулярного дайджесту про вплив виходу іноземних компаній на економіку РФ

Підготовлено командою KSE Institute та членами Ради Директорів KSE за підтримки Міжнародного фонду "Відродження"; 01.05-14.05.2023. Ми продовжуватимемо надавати оновлену інформацію двічі на місяць.

На початку російського вторгнення в Україну KSE Institute запустив аналітичний проєкт, який отримав назву "Самосанкції" (або SelfSanctions), спрямований на збір даних про іноземні компанії, які працюють на російському ринку та обмежують або припиняють свою діяльність. Експертиза даних була проведена спільно з фахівцями/спеціалістами Мінекономіки, МЗС та Мінцифри. База даних KSE Institute частково наповнена з бази даних Сельської школи менеджменту та інших відкритих джерел. База даних містить багато різноманітної інформації, ми збираємо щоденну статистику щодо зміни статусу іноземних компаній, що працюють/працювали на російському ринку та обмежують чи припиняють свою діяльність. Також ми створили Telegram-бот https://t.me/exit_ru_bot для відстеження/моніторингу новин про пріоритетні іноземні компанії (охоплення 1, 2, 3 або 7 днів моніторингу) і проводимо регулярний аналіз зміни курсів акцій і капіталізації материнських груп компаній, які мають або мали бізнес в Росії. База KSE частково базується на даних з бази [Yale's School of Management](https://yale.edu), [дослідженні Університету Сент-Галлена](https://www.bloodyenergy.com), сайтів epravda.com.ua, squeezingputin.com, [https://bloodyenergy/](https://bloodyenergy.com), leave-russia.org та інших відкритих джерел. Дані верифікуються KSE і компаніям призначається додатковий статус KSE. Дані щодо акцій взяті з Google і Yahoo Finance. Водночас база KSE є найбільш повною та вичерпною і містить набагато більше інформації, ніж більшість інших схожих за тематикою баз даних, оскільки вона також містить дані про кількість персоналу, доходи, капітал та інші фінансові показники, збирає останні оновлення та зміни у статусах, посилання на використані джерела, щоденні оновлення з нашого [Telegram-бота](https://t.me/exit_ru_bot) тощо.

KSE Institute та проєкт Leave Russia входять до [коаліції B4Ukraine](https://www.b4ukraine.com) з середини 2022 року.

KSE Institute радий повідомити, що [завершено процес об'єднання](https://www.leave-russia.org) з проєктом [leave-russia.org](https://www.leave-russia.org), розробленим командою волонтерів.

Крім того, ми домовилися про партнерство з командою [Push To Leave](https://www.push-to-leave.com). "[Push To Leave](https://www.push-to-leave.com)" — застосунок, який дозволяє перевірити, які бренди чи компанії продовжують працювати в Росії просто відсканувавши їх штрих-коди.

ЗНІМОК З БАЗИ ДАНИХ KSE на 14.05.2023

Кількість компаній, які **продовжують діяльність у Росії** (Статус KSE "залишаються"¹) – 1 276 (+36 за 2 тижні)

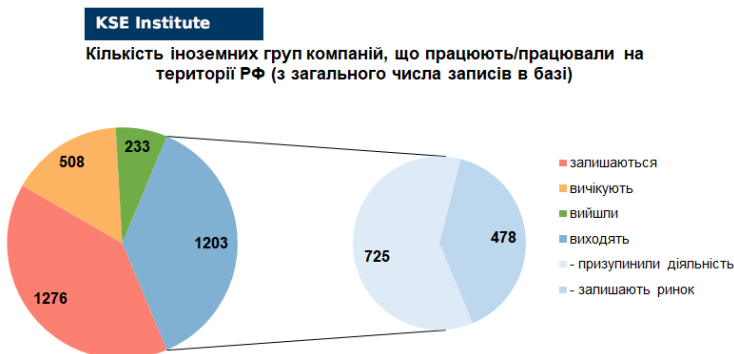
Кількість компаній, які **скоротили поточні операції та призупинили нові інвестиції** (статус KSE "вичікують") – 508 (-1 за 2 тижні)

Кількість компаній, які **згорнули російські операції** (статус KSE "виходять") – 1 197 (-6 за 2 тижні)

Кількість компаній, які **завершили вихід з РФ** (статус KSE "вийшли") – 233 (0 за 2 тижні)

Станом на 14 травня ми ідентифікували близько **3 213 компаній, організацій і їх брендів з 88 країн та 57 галузей** і їхню позицію щодо роботи на ринку РФ, близько 40% з них публічні. Для **~1 400 публічних груп компаній** ми також ідентифікували (за можливості) їхній операційний бізнес в РФ (наявність контрольної частки в юридичній особі та отриману виручку) та знайшли дані за 2021 рік, що дало змогу підрахувати вартість інвестованого в країні капіталу (близько **\$174,5 млрд**), локальну виручку (на загальну суму **\$303,4 млрд**), локальні активи (на загальну суму **\$288,3 млрд**), а також персонал (близько **1,427 млн осіб**) і сплачені податки (близько **\$25,0 млрд**). **1 705 іноземних компаній** вже частково скоротили, призупинили або припинили свою діяльність в Росії. Також, ми додали інформацію про **233 компанії, які завершили продаж свого бізнесу в Росії** на базі зібраної з офіційних реєстрів інформації.

Як видно з таблиць нижче, станом на 14 травня, **233 компанії, які вже повністю вийшли з РФ**, в 2021 році мали щонайменше **392,7 тис чол персоналу, \$55,1 млрд річного доходу, \$24,8 млрд капіталу та \$49,1 млрд активів**; компанії, які **оголосили про повний вихід з Росії**, мали **266,5 тис чол персоналу, \$49,8 млрд річного доходу, \$19,6 млрд капіталу та \$20,7 млрд активів**; компанії, які **призупинили свою діяльність** на російському ринку, мали **114,6 тис чол персоналу, річний дохід у розмірі \$38,3 млрд, \$38,8 млрд капіталу і \$99,8 млрд активів**.

ТОП-10 країн і галузей за кількістю компаній з бази KSE

Країна штаб-квартири	Кількість компаній	Галузь	Кількість компаній
США	718	FMCG+споживчі товари	298
Німеччина	376	Фінанси та платежі	223
Великобританія	270	Енергетика, нафта і газ	194
Японія	167	IT	191
Франція	165	Електроніка	187
Китай	164	Автомобілебудування	162
Швейцарія	142	Промислове обладнання	161
Італія	106	Фарма, охорона здоров'я	154
Нідерланди	99	Їжа та напої	126
Фінляндія	91	Виробництво	114

¹ - KSE status "leave" або "виходять" - Компанії, які опублікували на офіційному сайті компанії (або їхній реліз з'явився в іноземному виданні як FT, NYT тощо) що повністю завершують роботу в Росії або компанії, що офіційно повідомили що вони тимчасово скорочують операції в РФ

- KSE status "wait" або "вичікують" - Компанії, які опублікували на офіційному сайті компанії (або їхній реліз з'явився в іноземному виданні як FT, NYT тощо) що вони скорочують лише частину бізнес операцій, продовжуючи роботу по іншим операціям або компанії, які повідомили що відкладають майбутні

інвестиції/розробки/маркетинг, при цьому продовжують свою основну діяльність

- KSE status "stay" або "залишаються" - Компанії, що ігнорують вимоги до виходу/скорочення діяльності в Росії, також компанії, які офіційно заявили, що залишаються в Росії або новин про їх вихід не було знайдено

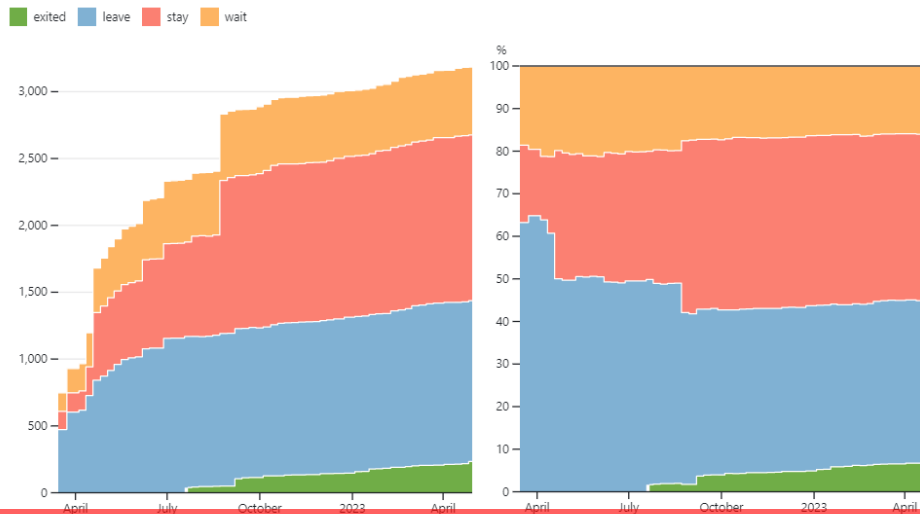
- KSE status "exited" або "вийшли" - Компанії, які продали свій бізнес/активи або свою частку бізнесу місцевому партнеру/розірвали стосунки та залишили ринок. Також цей статус присвоюється компаніям, які ліквідуються.

Наведена нижче таблиця базується на даних за 2021 рік, доступних для ~1 400 ТОП публічних компаній, що працюють / працювали в РФ²:

KSE Institute						
Статус, присвоєний KSE	К-ть компаній з виручкою в базі KSE	Кількість персоналу в РФ, 2021	Дохід в РФ, 2021, млн дол	Капітал в РФ, 2021, млн дол	Активи в РФ, 2021, млн дол	Податки в РФ, 2021, млн дол
вийшли	233	392 668	55 135	24 785	49 107	3 661
виходять, в т.ч.:	322	381 085	88 153	58 385	120 521	3 498
намір про повний вихід	130	266 503	49 817	19 622	20 744	2 345
призупинення операцій	192	114 582	38 336	38 763	99 777	1 153
вчікують	231	301 029	81 586	56 504	70 892	8 811
залишаються	651	351 933	78 519	34 777	47 760	9 045
Всього	1 437	1 426 715	303 393	174 451	288 280	25 015

Якщо з початку російського вторгнення в Україну відсоток компаній, які згортають операції в РФ, різко зростав до середини квітня 2022 р, то протягом останніх 8 місяців співвідношення тих, хто йде чи залишається, практично не змінюється, хоча ми все ще бачимо періодичне зростання частки тих компаній, які залишаються на ринку РФ (за рахунок додавання нових компаній в базу). Тим не менше, якщо оперувати загальними цифрами в базі даних KSE, близько 37,3% компаній вже заявили про вихід з ринку РФ або призупинили свою діяльність, але 39,6% все ще залишаються присутніми в країні, 15,8% вчікують і лише 7,2% здійснили повний вихід³.

У той же час, з т.з. на економіку Росії, вплив лише 233 компаній, які повністю вийшли з країни, складно не дооцінити, оскільки в 2021 році в них працювало 27,5% персоналу, зайнятого в іноземних компаніях, а компаніям належало близько 17,0% активів, 14,2% капіталу інвестованого іноземними компаніями в країну, і в 2021 році вони генерували виручки на 55,1 млрд дол або 18,2% від всієї виручки і сплатили 3,7 млрд дол податків або 14,6% від загальної суми податків, сплачених компаніями, які спостерігалися. Дані по 1 400 ТОП компаній представлені в таблиці вище.

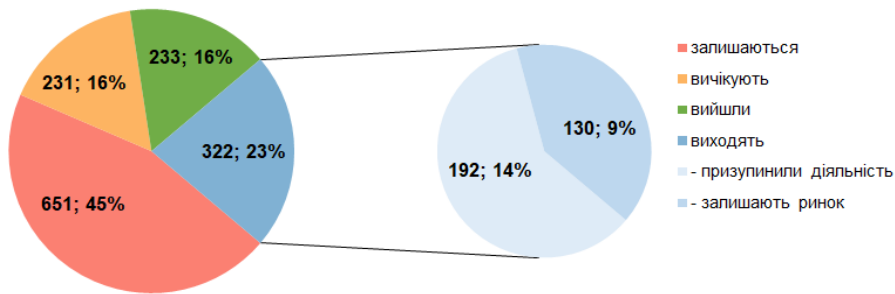

Щоб уникнути неправильного тлумачення цифр, ще раз наголошуємо, що в базі KSE Institute містяться фінансові дані приблизно 1400 унікальних груп іноземних компаній, які беруть участь у приблизно 1850 місцевих юридичних особах в Росії. А загальна кількість записів - вже більше 3200 і постійно зростає. Це означає, що найправильнішим способом порахувати реальний % різних статусів від загального числа буде взяти лише ті компанії, виручка та інші фінпоказники яких у нас зібрані в базі даних. Для решти компаній ми не змогли поки ідентифікувати компанії, представлені в Росії, доходи яких фізично отримані в країні. В основному, це іноземні компанії, які мають торгові відносини з Росією, або, наприклад, спортивні (83 записи) та інші асоціації та НУО (18 записів), туристичні та круїзні компанії (24 записи), ЗМІ (39 записів) та Розваги (23 записи) або компанії, які ніколи не мали навіть представництва в країні. На нашу думку, набагато точніше було б базувати розрахунки реальних виходів або % інших статусів у порівнянні з тими ~1400 унікальними іноземними компаніями, де ми змогли визначити доходи, отримані в Росії заснованими ними місцевими компаніями. Для отримання більш детальної інформації дивіться наступні діаграми:

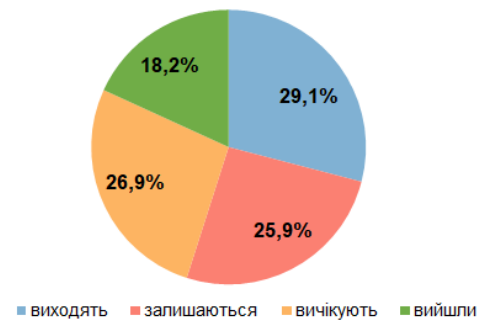
² Станом на 19/06/2022 ми оновили базу даних розширеною інформацією по ~+400 новим компаніям, а станом на 28/08/2022 ми оновили дані для ще 422 компаній даними по персоналу, доходу, капіталу та активам за 2021 рік. Також, ми почали додатково відстежувати, чи компанії просто заявляли чи дійсно здійснювали якісь дії щодо виходу з країни (наразі ми спостерігаємо все ще малу кількість таких компаній). Ми знайшли інформацію лише про 233 компанії, які продали свій бізнес в Росії або ліквідувались. Для решти – це лише намір або вони тільки почали процес продажу. Деякі ще – просто заявили про намір або тільки почали процес продажу (а продати майже не можливо). Зібрана інформація вже доступна і систематизована у вигляді нового статусу KSE "вийшли".

³ 24 липня 2022 року ми ввели новий статус «вийшли», який відображає дії компаній щодо завершення виходу з російського ринку. Статус ґрунтується на даних з ЕГРЮЛ Росії та додатковому аналізі, такому як оголошення компаній і публікації в ЗМІ про діяльність компанії. У той же час, діяльність компаній може бути складно відстежити, і їх можна пропустити в аналізі, особливо для компаній, які мало висвітлюються в ЗМІ. Закликаємо наших читачів повідомляти нам, якщо вони знайомі з діями компаній, які суперечать їхнім заявам про вихід, через [форму зворотного зв'язку](https://leave-russia.org) на сайті <https://leave-russia.org>.

К-ть іноземних груп компаній з ідентифікованою в 2021 р. виручкою на території РФ

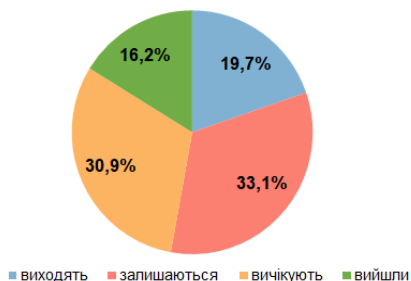
Частка доходу в 2021 році за статусами KSE для ~1400 компаній з фінпоказниками

Як видно на діаграмах вище на основі даних за 2021 рік, приблизно однаковий % **виходу** отримано на основі кількості компаній (16%) і частки вилученого в результаті їх виходу доходу (18%). У той же час зовсім інша картина для тих, хто ще **залишається** - 45% компаній представляють 26% доходу, а 16% **компаній, що вичікують**, представляють 27% доходу, отриманого в Росії. Висновок може полягати в тому, що менші компанії з нижчими доходами вважають за краще залишатися, а ті, які мають більший дохід, більш охочі вичікувати, обмежуючи свої інвестиції як виправдання (водночас вони продовжують заробляти та реінвестувати свій прибуток в Росії).

KSE Institute вже зібрав і проаналізував дані про дохід, капітал, активи та чистий прибуток (прибуток або збиток) у **2022 році** для 1356 компаній (близько 80 компаній, дані яких у нас були зібрані раніше поки не надали свою звітність) і надає нижче перший доступний аналіз (наскільки нам відомо подібні дані оприлюднюються вперше), більше деталей буде надано найближчим часом, як тільки ми отримаємо повну інформацію.

Частка доходу в 2022 році за статусами KSE для ~1400 компаній з фінпоказниками

Статус, присвоєний KSE	К-ть компаній з виручкою в базі KSE	Дохід в РФ, 2022, млн дол	Капітал в РФ, 2022, млн дол	Активи в РФ, 2022, млн дол	Прибуток/збиток в РФ, 2022, млн дол
вийшли	233	33 677	14 795	31 969	3 078
виходять, в т.ч.:	303	40 968	42 951	117 025	-1 328
намір про повний вихід	122	27 456	11 592	24 498	-131
призупинення операцій	181	13 512	31 359	92 527	-1 197
вичікують	214	64 236	25 811	73 498	6 407
залишаються	606	68 781	25 453	53 116	5 907
Всього	1 356	207 662	109 009	275 608	14 064

Як ви можете бачити з діаграм вище, компанії, які **повністю вийшли** з Росії, змогли отримати на 2% менше доходу в 2022 році (16,2% від загального обсягу), ніж у 2021 році (18,2% від загального обсягу, що зрозуміло, оскільки більшість із них залишили країну ще до кінця року). **Компанії, що виходять**, також отримали значно менше (-9,4%) доходів у 2022 році (19,7% від загального обсягу), ніж у 2021 році (29,1% від загального обсягу). Також група компаній зі статусом KSE «**виходять**» є єдиною, яка стала збитковою за чистим прибутком/збитком, отриманим у 2022 році. Водночас **компанії, що залишилися**, змогли отримати значно більшу (+7,2%) виручку в 2022 (33,1% від загального обсягу), ніж у 2021 році (25,9% від загального обсягу). Крім того, компанії зі статусом «**вичікують**»⁴ також отримали вищу частку (+4%) доходу в 2022 році (30,9% від загального обсягу) проти 26,9% від загального обсягу в 2021 році. Отже, ключовий висновок полягає в тому, що гроші важливі для тих компаній, які все ще пов'язані з місцевим бізнесом у Росії.

Ось список **ТОП-10 компаній зі статусом KSE «залишаються» та «вичікують» за обсягом доходів у 2022 році:**

1. Philip Morris - \$7,888 млрд
2. Japan Tobacco International - \$7,358 млрд
3. Pepsi - \$4,663 млрд
4. Auchan - \$3,463 млрд
5. Metro AG - \$3,405 млрд
6. Danone - \$3,002 млрд
7. Mars - \$2,646 млрд
8. Procter & Gamble - \$2,234 млрд
9. Chery Automobile - \$2,154 млрд

⁴ Після майже 15 місяців війни розпочатою Росією в Україні ми припускаємо, що часу було цілком достатньо, щоб прийняти рішення покинути країну-агресора для всіх міжнародних бізнесів. Тому для KSE Institute компанії зі статусами «залишаються» та «вичікують» по суті нічим не відрізняються. Ймовірно, вже настав час для нас прибрати статус «вичікують», поєднавши його зі статусом KSE «залишаються»; ці зміни можуть бути введені найближчим часом.

10. Cargill - \$2,130 млрд.

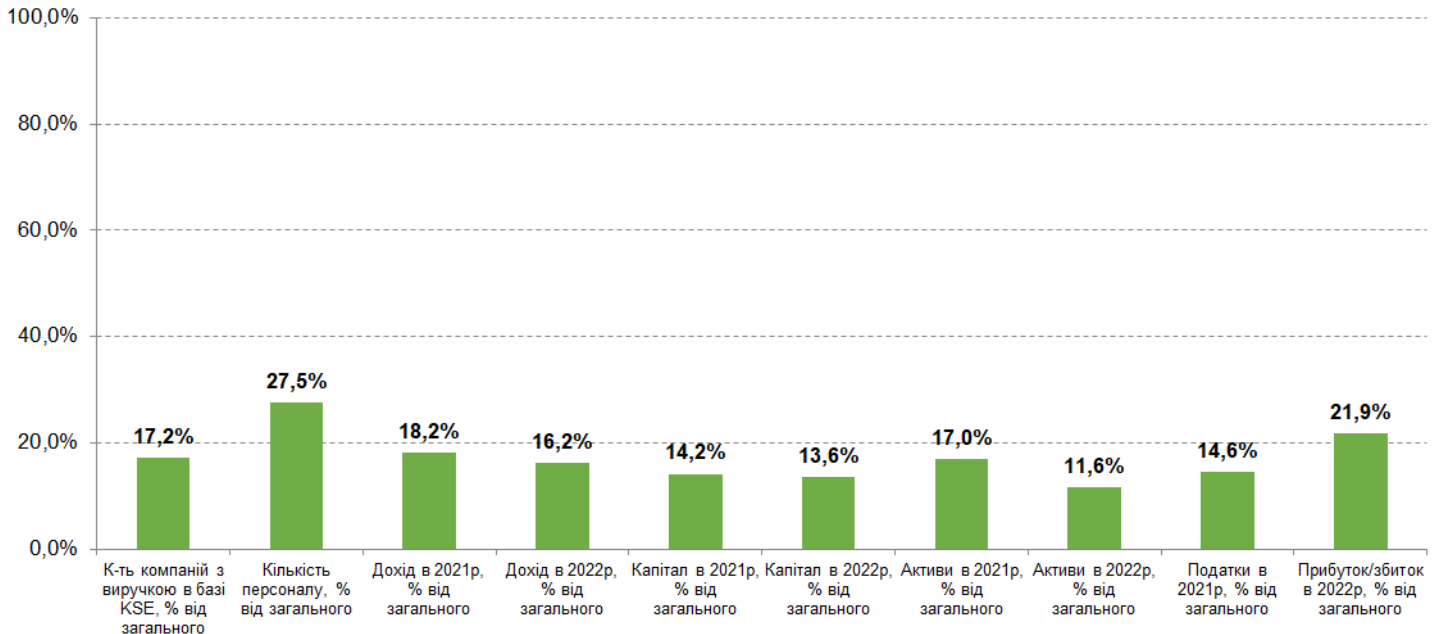
Оскільки Leroy Merlin і Nestle (вони також отримували одні з найбільших доходів у Росії згідно даних за 2021 рік) ще не надали свою фінансову звітність в РФ, але ми вважаємо, що вони також отримали дуже високий обсяг доходу, але зможемо це підтвердити лише коли ми отримуємо їх звітність.

Підсумовуючи перші результати нових даних, отриманих за 2022 році та порівнюючи їх із 2021 роком, можна побачити позитивні тенденції щодо значного падіння доходів та капіталу. Лише активи майже не змінилися (275,6 млрд доларів США у 2022 році проти 288,3 млрд доларів США у 2021 році) і навіть, ймовірно, збільшаться, коли ми отримаємо решту звітів для приблизно 80-100 компаній. Невдовзі KSE Institute представить більш детальний аналіз ключових результатів, про які було оголошено вище. Будь ласка, перевіряйте наші новини для ознайомлення зі спеціальним випуском дослідження, яке буде опубліковане незабаром.

Поточний прогрес компаній, які повністю вийшли проти інших таких:

KSE Institute

% компаній, які вийшли з Росії з продажем або ліквідацією та їх ключові статистичні дані

Більше інфографіки і аналітики у спеціальному розділі нашого сайту за посиланням <https://leave-russia.org/uk/bi-analytics>

ФОКУС ТИЖНЯ: Зміна географії фінансово-економічної співпраці з Росією що призводить до нівелювання західних санкцій

Весною 2022 року, через вторгнення до України, Росія опинилася під потужними колективними західними санкціями, запровадженими коаліцією з понад 40 країн. Діючий щодо Росії санкційний режим був дійсно безпрецедентним. Вперше за останні півстоліття екстраординарні по масштабам обмеження було введено проти великої економіки світу (з ВВП в 1,78 трлн. доларів США в 2021 році)⁵. Російська економіка широко вбудована у глобальні мережі зв'язків та виступає найважливішим постачальником енергоресурсів у світі.

На Росію накладено в сукупності майже 13 тис. секторальних економічних обмежень. Російська економіка має спрощену структуру на видобувний сектор, працюючий в основному на експорт промислової та енергетичної сировини, що є джерелом формування значних міжнародних валютних резервів та більшості доходної частини бюджету. Наприкінці 2021 року частка Росії світового експорту газу становила біля 25%⁶.

На перший погляд, західні санкції видаються ефективними: російська економіка скоротилася, багато російських банків і компаній відрізані від міжнародних фінансових і торгових систем, а технологічні санкції ЄС і США послабили ключові галузі промисловості та підірвали їх здатність до інновацій. Однак статистика показує, що реальний вплив санкцій у низці сфер все ще нижчий за очікуваний, а російський імпорт майже повернувся до «довоєнного» рівня 2020 року. У деяких випадках експорт технологій подвійного призначення, які можуть бути використані у війні з Україною, підскачив «практично від нуля до десятків мільйонів доларів»⁷.

Однак, ситуація, що склалася в російській економіці минулого року, можна вважати унікальною – розширення профіциту торговельного балансу (за підсумками року він збільшився з 190,3 млрд. доларів США до 308 млрд. доларів США) на тлі зростання світових цін на енергоресурси, що підтримало курс рубля та бюджет. Це значно стримало очікуваний спад в економіці.

Обсяги експорту російської нафти майже не постраждали від санкцій, зокрема, Росія експортує приблизно стільки ж нафти, як і до війни, поставки, які раніше прямували до США та Європи, тепер йдуть до Азії, Африки та на Близький Схід. Варто зазначити, що частка американського долара на торгах на російській біржі різко скоротилася — у лютому 2023 року на китайський юань припало майже 40% всього обсягу торгів основними валютами, на долар США — 38%, на євро — 21,2%. Торік у лютому на долар США припадало 87,6%, на юань — 0,32%, на євро — 11,9%⁸. В 2022 році відбувся сплеск експорту до сусідніх з Росією країн. Це свідчить про те, що заборонені продукти могли надходити в Росію через «чорний хід».

Як приклад, офіційний дилер [Lamborghini](#) російський "Автодім" відкрив монобрендовий салон марки в "Москва-Сіті", хоча постачання нових автомобілів цієї марки в країну було припинено ще навесні 2022 року. Салон поповнюється автомобілями з паралельного імпорту. Фактично, це нові машини з невеликим пробігом, але куплені не у офіційного імпортера⁹.

Статистичні дані про торгівлю показують, що експорт певних товарів до третіх країн, який роками залишався на стабільному рівні, раптово різко зріс після початку війни або введення санкцій. Це не може бути просто збігом обставин¹⁰. Можна стверджувати, що російська торгівля на цей час стала сфокусована у бік азійських країн.

Поки західні країни об'єднуються, щоб надати українцям зброю для продовження боротьби з Росією, їхні власні технології використовуються Росією для боротьби у відповідь.

Як приклад, прямий продаж мікросхем до Росії зі США та їх союзників впав до нуля. З 2017 по 2021 рік Росія закуповувала у ЄС, США, Японії та Великобританії передові чіпи та інтегральні схеми в середньому на 163 млн. доларів США. У 2022 році цей показник знизився до 60 млн. доларів США. Але цей дефіцит вдалося заповнити за рахунок постачання з Туреччини, Сербії, ОАЕ та інших країн¹¹.

⁵ <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.CD?locale=ru&locations=RU>

⁶ <https://cyberleninka.ru/article/n/rossiya-v-usloviyah-sanktsiy-predely-adaptatsii/viewer>

⁷ <https://mind.ua/en/news/20254288-russia-successfully-bypasses-sanctions-of-the-eu-and-g7-countries-bloomberg>

⁸ <https://www.kommersant.ru/doc/5915726>

⁹ <https://www.kommersant.ru/doc/5680204>

¹⁰ <https://www.ft.com/content/6489d5a4-9c66-40be-bd3b-55b31e94542f>

¹¹ <https://www.kommersant.ru/doc/5861980>

Дані про торгівлю показують, що інші країни втрутилися, щоб забезпечити Росію частиною того, що їй потрібно. Після різкого падіння одразу після вторгнення в Україну російський імпорт мікросхем знову почав зростати, особливо з Китаю.

Довідково: в 2022 році Вірменія імпортувала на 515% більше чіпів та процесорів зі США та на 212% більше з ЄС, ніж у 2021 році. Потім Вірменія експортувала 97% цієї продукції до Росії¹². В цьому контексті Китай є не просто постачальником чутливих товарів на російський ринок, але ймовірно й постачальником їх до ВПК Росії, забезпечуючи 57% поставок напівпровідників¹³.

В 2022 році Казахстан відправив до Росії передові напівпровідники на суму 3,7 млн. доларів США. При цьому в 2021 році цей показник становив лише 12 тис. доларів США¹⁴.

Існує, як мінімум, шість схем ухилення від санкцій, які, на думку Вашингтона, використовує Кремль для придбання напівпровідників та іншої електроніки, яка є центральною для російського виробництва систем наведення для ракет, безпілотників, танків та іншої військової техніки. Більшість цієї технології має подвійне призначення, тобто її також можна використовувати у виробництві звичайних споживчих товарів, таких як мобільні телефони, радіоприймачі, принтери та пральні машини. У деяких випадках Росія, здається, купує такі товари, а потім позбавляє їх високотехнологічних частин¹⁵.

В лютому 2023 році Європейський банк реконструкції та розвитку опублікував доповідь¹⁶, згідно з якою після введення перших санкцій у березні 2022 року експорт з ЄС та Великої Британії до Росії скоротився більш ніж удвічі, а експорт з Європи до Вірменії, Казахстану та Киргизстану підозріло підскочив на 15-90%. Також, «підозрілим бумом» на німецькі товари в Центральній Азії звернули увагу у Німеччині. Доходи німецьких компаній від торгівлі з Казахстаном в 2022 році зросли порівняно з 2018–2020 роками на 210%, з Киргизстаном — на 1157% відповідно. Експорт товарів з Нідерландів до Киргизстану зріс на 142%, а з Киргизстану до Росії — на 233%. Країни, що межують з Росією, купують все більше товарів з Європи та підточують санкційний режим Заходу, перепродуючи їх Москві. При цьому відстежити весь ланцюжок постачання іноді дуже непросто¹⁷.

Влада Німеччини вважає, що може йтися про постачання до Росії паралельним імпортом в обхід санкцій, особливо в рамках ЄАЕС. У Берліні це вважають неприпустимим. За даними Bild, на це вже звернув увагу і спецпредставник ЄС із санкцій Девід О'Салліван. Загалом, за підрахунками Східного комітету німецької економіки, за 2022 рік зріс експорт із Німеччини автомобілів і автозапчастин (до Казахстану - на 507%, до Вірменії - на 761%), хімічної продукції (до Казахстану - на 129%, до Вірменії - на 110%), електроустаткування (до Узбекистану - на 105%, до Вірменії - на 344%), металопродукції (до Казахстану - на 137%) та одягу (до Казахстану - на 88%)¹⁸.

Ще в 2022 році Мінфін США заявив, що щонайменше 18 країн допомагають Росії обходити санкції. Серед них увійшли Вірменія, Казахстан, Киргизстан, Таджикистан та Узбекистан¹⁹.

У Вашингтоні дали зрозуміти, що ключовим партнерам Росії у регіоні пропонується вибір: «залишатися на зв'язку зі світовою економікою або надавати матеріальну підтримку Росії і втратити доступ до найважливіших світових ринків». Інакше кажучи, США пригрозили вторинними санкціями за організацію реекспорту забороненої продукції в Росію. Зазначена мета — «позбавити Росію ресурсів та обладнання, необхідних їй на полі бою, та обмежити доходи, на які розраховує Кремль».

Туреччина першою із великих «дружніх» торгових партнерів Росії закрила можливість транзиту санкційних товарів до Росії як результат тиску ЄС на Туреччину щодо транзиту європейських товарів. В 2022 році Туреччина стала найбільшим транспортним хабом санкційних товарів, призначених для Росії, включаючи паралельний імпорт. Місячний транзит товарів через Туреччину становив 200-400 млн. доларів США²⁰.

¹² <https://www.pravda.com.ua/rus/news/2023/04/19/7398458/>

¹³ <https://www.piie.com/blogs/realtime-economic-issues-watch/export-controls-against-russia-are-working-help-china>

¹⁴ <https://www.kommersant.ru/doc/5861980>

¹⁵ <https://www.semafor.com/article/05/11/2023/the-us-is-having-trouble-cutting-russia-off-from-computer-chips>

¹⁶ <https://www.ebrd.com/publications/working-papers/the-urasian-roundabout>

¹⁷ <https://www.kommersant.ru/doc/5941916>

¹⁸ <https://interfax.com.ua/news/general/908762.html>

¹⁹ <https://www.kommersant.ru/doc/5968030>

²⁰ <https://www.kommersant.ru/doc/5864376>

Додатковим підтвердженням з нашого боку того факту що “дружні” до Росії країни допомагають обходити її санкції може бути те, що практично половина доданих в 2023 році нових компаній в базу KSE були з штаб-квартирами в країнах Азії та Близького Сходу, а саме: Китай та Гонгконг: +54 компаній, ОАЕ: +17 компаній, Туреччина: +8 компаній, Індія, Іран та Японія: по +6 компаній, Узбекистан: +3 компаній, Казахстан: +2 компаній. З іншого боку, прикро спостерігати що і країни т.з. “санкційної коаліції” теж не відстають і продовжують заходити на російський токсичний ринок, наприклад, США: +38 компаній, Великобританія: +17 компаній, Німеччина: +10 компаній, Франція: +8 компаній. Звичайно, деякі компанії ми не змогли ідентифікувати раніше, але загальний тренд не може не насторожувати.

У цьому зв'язку слід зазначити, що в 2023 році Європейський Союз ухвалив десятий пакет санкцій проти Росії у відповідь на повномасштабне вторгнення Росії в Україну, зокрема, передбачається посилення з дотримання санкцій, що стає все більш важливим²¹.

Враховуючи вищевикладене, вже зрозуміло, що західні санкції не призвели до жорсткої кризи у російській економіці, хоча й завдало їй чималої шкоди.

Запровадження санкцій було повільним і неефективним. Західні лідери спочатку погано формулювали свої амбіції — від «деградації та руйнування» ланцюгів постачання Росії до «похитування» основ її економіки. Але, нажаль, отвори в санкційних «сілках» виявились все ще значними та численними. Поведінка багатьох країн була у кращому випадку неоднозначною, а в гіршому – призвела до подальшого отримання прибутку від надання можливостей для обходу західних санкцій для Кремля та його ставлеників.

Але є ще багато, що можна зробити — починаючи з кращого внутрішнього впровадження санкцій у країнах-союзниках і більш активної дипломатичної взаємодії, щоб повернути назад прогрес, якого Росія досягла в протидії міжнародної підтримки санкцій. Немає сумніву, що союзники України винесли уроки зі своєї слабкої відповіді санкцій на анексію Росією Криму в 2014 році і пройшли довгий шлях від свого попереднього початку минулого року. Але оскільки Кремль пристосовується та маскує свої ланцюжки поставок і фінансові зв'язки, Заходу потрібно буде оцінити та відповідно скоригувати свою діяльність²².

У цьому зв'язку ЄС планує затвердити одинадцятий пакет санкцій проти Росії. На жаль, постійні представники держав-членів Європейського Союзу на зустрічі в п'ятницю 12 травня 2023 року поки не змогли погодити одинадцятий пакет санкцій проти Росії, але ще одне засідання заплановане наступного тижня²³. Наразі постає актуальне питання запровадження вторинних санкцій у відносинах до тих країн, які допомагають Росії обходити існуючі обмеження. Один із таких заходів – це запровадження загального санкційного режиму для всіх західних та азіатських країн²⁴. Прикладом цього є зростання інтересу до ринків СНД, коли потрібно було налагоджувати логістичні ланцюжки для паралельного імпорту до Росії, який вже перевищив 20 млрд. доларів США²⁵.

Та все ж таки, у питанні контролю за дотриманням санкцій поки що більше надії на США, які намагаються частково зупинити потік паралельного імпорту, використовуючи вторинні санкції. Показовою в цьому плані є раптова зупинка Туреччиною транзиту санкційних вантажів до Росії²⁶.

²¹ <https://www.government.se/articles/2023/02/sanctions-against-russia--one-year-after-the-full-scale-invasion-of-ukraine/>

²² <https://www.ft.com/content/a9750db3-5d5c-4afb-a33e-e5b960b63a93>

²³ <https://www.pravda.com.ua/news/2023/05/12/7401989/>

²⁴ <https://www.bbc.com/russian/features-65234429>

²⁵ <https://forbes.ua/ru/news/paralelniy-import-u-rf-syagnum-20-mlrd-i-viklikav-nestachu-skladiv-v-krainakh-snd-kommersant-10042023-12944>

²⁶ <https://www.epravda.com.ua/news/2023/03/9/697860/>

Що нового відбулось минулого місяця – ключові новини з щоденного моніторингу KSE (оновлення двічі на місяць)²⁷

01.05.2023

***Harbin Bank** (Китай, Фінанси та платежі) Статус за KSE - *залишаються*

***China Construction Bank** (Китай, Фінанси та платежі) Статус за KSE - *залишаються*

***Agricultural Bank of China** (Китай, Фінанси та платежі) Статус за KSE - *залишаються*

Китайські банки хапаються за Росію, торгівлю нафтою, щоб інтернаціоналізувати юань

<https://www.reuters.com/markets/currencies/chinese-banks-seize-russia-oil-trade-internationalise-yuan-2023-04-28/>

***JCB** (Велика Британія, Виробництво) Статус за KSE - *вичікують*

Курйозний випадок російського дилера JCB і мільйонера

<https://www.theguardian.com/business/2022/jul/23/the-curious-case-of-the-russian-jcb-dealer-and-the-millionaire>

***International Canoe Federation** (Швейцарія, Спорт) Статус за KSE - *залишаються*

Виконавча рада Міжнародної федерації каное (ICF) вирішила дозволити російським і білоруським спортсменам повернутися до своїх змагань під нейтральним прапором.

<https://www.insidethegames.biz/articles/1136514/icf-allows-russia-return>

***Euroclear** (Бельгія, Фінанси та платежі) Статус за KSE - *виходять*

Euroclear публікує ще один квартал зростання в I кварталі

<https://www.prnewswire.com/news-releases/euroclear-publishes-another-quarter-of-growth-in-q1-301810597.html>

***Inditex** (Іспанія, Споживчі товари та одяг) Статус за KSE - *виходять*

Як російські модні бренди замінюють іноземні

<https://www.forbes.ru/biznes/488502-kak-rossiiskie-fesen-brendy-zamesaut-inostrannye>

***Wintershall Dea AG** (Німеччина, Енергетика, нафта та газ) Статус за KSE - *виходять*

Викриття зв'язків між сибірськими газовими родовищами Wintershall і російським військовим ланцюгом поставок

<https://www.globalwitness.org/en/campaigns/stop-russian-oil/exposing-the-connections-between-wintershalls-siberian-gas-fields-and-russia-as-military-supply-chain/>

***Match Group** (США, IT) Статус за KSE - *виходять*

«Ми прагнемо захищати права людини. Наші бренди вживають заходів щодо обмеження доступу до своїх послуг у Росії та завершать свій вихід з російського ринку до 30 червня 2023 року». – йдеться у звіті компанії

<https://d1sud0deeo84nn.cloudfront.net/5BD8c7EsN8WLsfE9cAkPA2ZV0S30Wt3FDQkHDiO.pdf>

***Framatome** (Франція, Енергетика, нафта і газ) Статус за KSE - *залишаються*

Париж схвалив будівництво ядерних реакторів під керівництвом Росії в Угорщині

https://www.lemonde.fr/en/international/article/2023/04/28/in-hungary-paris-is-willing-to-help-build-russian-led-nuclear-reactor_6024637_4.html

02.04.2023

***British Petroleum (BP)** (Великобританія, Енергетика, нафта і газ) Статус за KSE - *виходять*

Британський енергетичний гігант BP повідомив про чистий прибуток у розмірі 8,2 мільярда доларів за перший квартал, оговтавшись від рекордних збитків роком раніше, оскільки припинив діяльність у Росії після вторгнення в Україну.

<https://news.yahoo.com/bp-back-q1-profit-record-082112293.html>

BP перевершує прогнози прибутку, але сповільнює темпи викупу акцій

https://www.ft.com/content/f1b91245-39f4-443b-a0f1-022974a9b28b?accessToken=zwAF-skWpXVQkdPxuRJFOfREO9Og8QlpdKmyiw_MeYCIQD8Duz3hDxpeXjJfr3bjoNQyK-q7xa9MEWn2UiOgONjZAIhALPh1SfXLvhIOVafefs-DCy3jVvg6mt7ezPIWDMz37dl&sharetype=gift&token=77f4b4d7-488f-4ab9-9d39-2e1096829d0d

***ONGC Videsh Ltd** (Індія, Енергетика, нафта і газ) Статус за KSE - *залишаються*

400 мільйонів доларів індійських енергетичних компаній застрягли в Росії, каже чиновник

<https://www.bloomberg.com/news/articles/2023-04-29/india-energy-firms-400-million-stuck-in-russia-official-says>

***FLO Magazacilik** (Турція, Споживчі товари та одяг) Статус за KSE - *залишаються*

***Adidas** (Німеччина, Споживчі товари та одяг) Статус за KSE - *виходять*

***Authentic Brands Group - Reebok** (США, Спорт) Статус за KSE - *вийшли*

Німецький виробник спортивного одягу, взуття та аксесуарів Adidas розглядає можливість передачі російського підрозділу іноземному інвестору

<https://www.kommersant.ru/doc/5966391>

***Hyundai** (Південна Корея, Автомобілебудування) Статус за KSE - *виходять*

Казахстанська Astana Motors заявила, що не планує купувати завод Hyundai в Росії

<https://www.kommersant.ru/doc/5966530>

03.05.2023

***Danieli Group** (Італія, Промислове обладнання) Статус за KSE - *вичікують*

Виробник вивчає варіанти продажу своїх активів у Росії. Вихід компанії може тривати до півроку, зазначив її представник.

<https://www.moscowtimes.ru/2023/05/02/odin-iz-krupneishih-proizvoditelei-oborudovaniya-dlya-metallurgii-obyavil-ob-uhode-iz-rossii-a41876>

²⁷ На сайті проекту <https://leave-russia.org/> є розділ "Новини компаній", слідкуйте за щоденними оновленнями прямо на сайті

***Coca-Cola HBC AG** (Швейцарія, Їжа та напої) Статус за KSE - *вичікують*

Дохід Coca-Cola HBC впав майже на 25 відсотків, але вихід із Росії все ще завдає шкоди через рік
<https://www.cityam.com/coca-cola-hbcs-revenue-fizzes-almost-25-per-cent-but-russia-exit-still-hurts-a-year-on/>

***Continental** (Німеччина, Автомобілебудування) Статус за KSE - *виходять*

Continental може отримати лише £70 мільйонів для російського бізнесу
<https://www.kommersant.ru/doc/5955063>

***Google** (США, Онлайн сервіси) Статус за KSE - *вичікують*

Виручка російської "дочки" Google у 2022 році впала на 82%
<https://www.kommersant.ru/doc/5967070>

***Vanke Group** (Китай, Готелі та нерухомість) Статус за KSE - *залишаються*

Китайська Vanke Group, яка отримала права на реставрацію Імператорського навчального будинку і комплексу колишніх корпусів Академії ракетних військ біля Кремля, почала шукати співінвесторів через збільшення бюджету проекту
<https://www.kommersant.ru/doc/5966302>

04.05.2023

***Brinks** (США, Безпека та захист) Статус за KSE - *виходять*

***Loomis** (Швеція, Фінанси та платежі) Статус за KSE - *виходять*

***Paloma Precious DMCC** (Об'єднані Арабські Емірати, Метали та добувна промисловість) Статус за KSE - *залишаються*

***VPower Finance Security (Hong Kong) Ltd.** (Китай, Метали та добувна промисловість) Статус за KSE - *залишаються*

***Al Bahrain Jewellers LLC** (Об'єднані Арабські Емірати, Метали та добувна промисловість) Статус за KSE - *залишаються*

***Actava Trading DMCC** (Об'єднані Арабські Емірати, Сільське господарство) Статус за KSE - *залишаються*

Оскільки російське золото закрито на західних ринках, маловідомі компанії втручаються, щоб допомогти злиткам країни знайти нових покупців.

<https://www.bloomberg.com/news/articles/2023-05-02/russian-gold-is-in-hands-of-obscure-firms-as-jpmorgan-hsbc-exit?smid=premium-europe>

***SAIPA** (Іран, Автомобілебудування) Статус за KSE - *залишаються*

Іранська компанія SAIPA підписала угоду з Росією та Білоруссю щодо продажу автомобілів на суму 497 мільйонів доларів
<https://www.al-monitor.com/originals/2023/05/irans-saipa-signs-497-million-car-deal-russia-belarus>

***Union Cycliste Internationale** (Швейцарія, спорт) Статус за KSE - *залишаються*

Міжнародний союз велосипедистів схвалив повернення росіян і білорусів до змагань у нейтральному статусі

<https://www.uci.org/pressrelease/the-uci-approves-ioc-recommendations-of-28-march-2023-concerning-the/2plWmlDolvsdL5jmF9cMci>

***Ericsson** (Швеція, Telecom) Статус за KSE - *вичікують*

Створене в лютому ТОВ "Макскомм" заявило про імпорту до Росії комплектуючих для 20 тис. базових станцій шведської компанії Ericsson AB, яка годину тому офіційно припинила роботу в країні.

<https://www.kommersant.ru/amp/5967047>

***Gatik Ship Management** (Індія, Енергетика, нафта і газ) Статус за KSE - *залишаються*

Невідома індійська компанія перевозить мільйони барелів російської нафти

<https://www.ft.com/content/6f81585c-321a-41fb-bc9b-579e93381671>

<https://www.globalwitness.org/en/campaigns/stop-russian-oil/inside-murky-trade-russian-oil/>

***Henkel** (Німеччина, Хімічна промисловість) Статус за KSE - *вийшли*

«Хенкель» забезпечила дуже сильне органічне зростання продажів у першому кварталі

<https://www.henkel.com/press-and-media/press-releases-and-kits/2023-05-04-henkel-delivers-very-strong-organic-sales-growth-in-the-first-quarter-1824010>

***JPMorgan** (США, Фінанси та платежі) Статус за KSE - *вичікують*

JPMorgan міг би обробити ще 40 платежів за експорт російського зерна

<https://www.reuters.com/markets/commodities/jpmorgan-could-process-another-40-russian-grain-export-payments-sources-2023-05-03/>

***VEON** (Нідерланди, Telecom) Статус за KSE - *виходять*

Телекомунікаційна компанія Veon отримала в США ліцензію на продаж російського бізнесу

<https://www.reuters.com/business/media-telecom/telecoms-firm-veon-granted-us-licence-sale-russian-business-2023-05-04/>

***OTP Bank** (Угорщина, Фінанси та платежі) Статус за KSE - *залишаються*

Кредитують окупантів: НАЗК внесло OTP Банк до списку міжнародних спонсорів війни

<https://nazk.gov.ua/uk/novyny/kredytuyut-okupantiv-nazk-vneslo-otp-bank-do-pereliku-mizhnarodnyh-sponsoriv-viiny/>

05.05.2023

***Luxoft** (Швейцарія, IT) Статус за KSE - *вичікують*

Luxoft збільшила обсяги замовлень російської «дочки» в 2022 році

[https://www.tadviser.ru/index.php/Компания: Integrity Solutions \(Интегрити Солюшнс\)](https://www.tadviser.ru/index.php/Компания: Integrity Solutions (Интегрити Солюшнс))

***Metro AG** (Німеччина, Товари широкого вжитку) Статус за KSE - *залишаються*

***Auchan** (Франція, Товари широкого вжитку) Статус за KSE - *залишаються*

«Ашан» і Metro продовжують роботу в РФ і не планують змін, повідомили «Известиям» 5 травня в прес-службах компаній.

https://iz.ru/1508752/2023-05-05/ashan-i-metro-zaiavili-o-namerenii-ostatsia-v-rossii?utm_source=yxnews&utm_medium=desktop

***ISAB** (Італія, Енергетика, нафта та газ) Статус за KSE - *виходять*

***GOI Energy** (Кипр, Енергетика, нафта та газ) Статус за KSE - *залишаються*

Лукойл заклав угоду з продажу НПЗ ISAB в Італії

<https://lukoil.ru/PressCenter/Pressreleases/Pressrelease/lukoil-zakryl-sdelku-po-prodazhe-npz-isab-v-italii>

***Uniqlo** (Японія, Споживчі товари та одяг) Статус за KSE - *виходять*

Японська мережа одягу Uniqlo за підсумками 2022 року отримала в Росії понад 10 млрд руб. збитків, вирішила закрити тут більшість своїх великих магазинів.

<https://www.kommersant.ru/doc/5968252>

***Raiffeisen** (Австрія, Фінанси та платежі) Статус за KSE - *вичікують*

Австрійський банк Raiffeisen втричі збільшив прибуток Росії в першому кварталі

<https://www.reuters.com/markets/europe/austrias-rbi-triples-profit-russia-first-quarter-2023-05-05/>

***Fortum** (Фінляндія, Енергетика, нафта та газ) Статус за KSE - *вичікують*

Fortum офіційно повідомив, що заперечує проти незаконного захоплення російської дочірньої компанії

<https://www.fortum.com/media/2023/05/fortum-has-formally-notified-it-objects-unlawful-seizure-russian-subsiary>

06.05.2023

***Binance** (Китай, Фінанси та платежі) Статус за KSE - *залишаються*

Binance стикається з розслідуванням США щодо можливих порушень санкцій Росією

<https://www.bloomberg.com/news/articles/2023-05-05/binance-faces-us-probe-of-possible-russian-sanctions-violations>

***Volkswagen** (Німеччина, Автомобілебудування) Статус за KSE - *виходять*

Російський автовиробник подав третій позов проти Volkswagen

<https://www.reuters.com/business/autos-transportation/russian-carmaker-files-third-lawsuit-against-volkswagen-2023-05-06/>

08.05.2023

***PKN Orlen SA** (Польща, Енергетика, нафта та газ) Статус за KSE - *вичікують*

За словами керівника, заборона на російську нафту обходиться польській нафтовій компанії PKN Orlen у мільйони щодня

<https://www.ft.com/content/a059a287-7a59-4f65-b1e9-9f6c19a36627>

***International Olympic Committee (IOC)** (Швейцарія, Спорт) Статус за KSE - *залишаються*

МОК працює над поверненням російських і білоруських спортсменів на міжнародні змагання на умовах нейтралітету

<https://english.news.cn/20230507/afe29c77caf149fbaa920afd114c7cd/c.html>

09.05.2023

***Eni** (Італія, Енергетика, нафта та газ) Статус за KSE - *вийшли*

Eni відкрила арбітражне провадження проти Газпрому після припинення постачання газу

<https://www.bloomberg.com/news/articles/2023-05-08/eni-opened-gazprom-arbitration-proceedings-after-gas-supply-cuts?leadSource=uv&erify%20wall>

***Raiffeisen** (Австрія, Фінанси та платежі) Статус за KSE - *вичікують*

Австрійська банківська група Raiffeisenbank International (RBI), материнська структура російського Райффайзенбанку, перед виходом з РФ припинила кореспондентські відносини з усіма російськими банками, за винятком «дочки».

<https://www.rbc.ru/finances/05/05/2023/6454ad459a794721b5f13b83>

***UnionPay** (Китай, Фінанси та платежі) Статус за KSE - *вичікують*

Китайська платіжна система UnionPay, яка була представлена як альтернатива припиненим в Росії Visa і MasterCard, не виправдала очікувань.

https://t.me/moscowtimes_ru/12658

***Great Wall Motor Co.** (Китай, Автомобілебудування) Статус за KSE - *залишаються*

НАЗК включило китайського автовиробника Great Wall до списку спонсорів війни

<https://www.epravda.com.ua/news/2023/05/9/699913/>

***International Motorcycling Federation** (Швейцарія, Спорт) Статус за KSE - *виходять*

Заборона FIM на російських і білоруських гонщиків залишиться до 2023 року

<https://www.thecheckeredflag.co.uk/2023/05/fims-ban-on-russian-belarusian-riders-to-remain-for-2023/>

10.05.2023

***Svitzer** (Данія, Морський транспорт) Статус за KSE - *вичікують*

***Maersk** (Denmark, Logistics, Transport) Статус за KSE - *вийшли*

«Сахалін-2» ризикує залишитися без зафрахтованих голландських суден

<https://www.kommersant.ru/doc/5977766>

<https://www.reuters.com/world/europe/russian-court-seizes-four-danish-owned-tugboats-sakhalin-2023-05-10/>

***Philips** (Нідерланди, Електроніка) Статус за KSE - *вичікують*

Philips продовжить поставки лікарняного обладнання в Росію, заявив гендиректор

<https://www.reuters.com/business/healthcare-pharmaceuticals/philips-will-continue-deliver-hospital-equipment-russia-ceo-says-2023-05-09/>

***International Judo Federation** (Угорщина, Спорт) Статус за KSE - *залишаються*

IJF забороняє глядачам носити російську військову символіку на чемпіонаті світу з дзюдо

<https://www.insidethegames.biz/articles/1136813/ijf-ejects-spectators-military-symbol>

***Schlumberger** (США, Енергетика, нафта та газ) Статус за KSE - *залишаються*

Нафтопромислова фірма SLB скорочує свої зусилля через посилення санкцій Росії

<https://www.reuters.com/markets/commodities/oilfield-firm-slb-retrenches-russia-sanctions-squeeze-2023-05-10/>

11.05.2023

***Hikvision** (Китай, Електроніка) Статус за KSE - *залишаються*

Виручка Hikvision, російського офісу найбільшого в світі китайського виробника рішень для відеоспостереження, зросла на 42% у 2022 році до 10,9 млрд руб.

<https://kapital-rus.ru/news/395929-kitaicy-ustanovili-rekord-po-prodajam-ustroystv-dlya-massovoi-slejki/>

***Fortum** (Фінляндія, Енергетика, нафта та газ) Статус за KSE - *вичікують*

Fortum спише 1,9 мільярда доларів після арешту Росією активів

<https://www.reuters.com/business/energy/fortums-q1-core-profit-beats-estimates-2023-05-11/>

***Gasum** (Фінляндія, Енергетика, нафта та газ) Статус за KSE - *виходять*

Згідно з даними Kpler, фінська Gasum припинила поставки СПГ з проекту НОВАТЕК «Криогаз-Висоцьк» у Ленінградській області.

<https://www.kommersant.ru/doc/5978473>

***Google** (США, Онлайн сервіси) Статус за KSE - *вичікують*

Джерело "Ъ" на російському ринку електроніки повідомило, що Google все частіше відмовляється від GMS (Google Mobile Services, куди входять YouTube, Google Play, карти і т.д.)

<https://www.kommersant.ru/doc/5978452>

***Raiffeisen** (Австрія, Фінанси та платежі) Статус за KSE - *вичікують*

Райффайзенбанк Інтернешнл посилив умови відкриття поточних рахунків у банках СНД

<https://www.kommersant.ru/doc/5978699>

***Unilever** (Велика Британія, Споживчі товари та одяг) Статус за KSE - *залишаються*

Unilever порушує обіцянку: прибуток в Росії подвоївся, зросли витрати на рекламу

<https://www.ftm.eu/articles/unilever-doubles-profits-russia>

12.05.2023

***Georgian Airways** (Грузія, Авіаперевезення) Статус за KSE - *залишаються*

Засновник Georgia Airways Тамаз Гаяшвілі вітає рішення Росії відкрити пряме авіасполучення між Сахарою.

<https://bm.ge/ka/article/quotrusetshi-reisebis-dawyebas-momzadeba-schirdeba-mivesalmebi-am-gadawyvetilebasquot---georgia-airways-i-s-damfudznebeli/133713>

***Pernod Ricard** (Франція, Алкоголь і тютюн) Статус за KSE - *вичікують*

Pernod Ricard може підтвердити, що наприкінці квітня 2023 року припинила весь експорт своїх міжнародних брендів до Росії.

<https://www.pernod-ricard.com/en/media/pernod-ricard-cease-its-operations-russia>

***Geely** (Китай, Автомобілебудування) Статус за KSE - *залишаються*

Глава Geely захищає зростання продажів китайського бренду в Росії

<https://www.ft.com/content/b77603d9-5a10-4e33-852e-2d31bea4161a>

***Inditex** (Іспанія, Споживчі товари та одяг) Статус за KSE - *виходять*

Pinsent Masons про продаж бізнесу Inditex у Росії Daher Group

<https://iberianlawyer.com/pinsent-masons-on-the-sale-of-inditex-business-in-russia-to-the-daher-group/>

***Space Exploration Technologies Corp.** (США, Аерокосмічна промисловість) Статус за KSE - *залишаються*

Термінали Starlink продаються в Росії, але система не працює на території країни

<https://ukranews.com/en/news/932303-starlink-terminals-on-sale-in-russia-although-system-does-not-work-on-country-s-territory>

13.05.2023

***Exolum** (Іспанія, енергетика, нафта і газ) Статус за KSE - *виходять*

Генеральний директор Exolum: Російські енергоносії можуть надходити в Європу опосередковано

<https://www.reuters.com/business/energy/exolum-ceo-russian-energy-products-may-be-entering-europe-indirectly-2023-05-11/>

***IC Holding** (Туреччина, Енергетика, нафта і газ) Статус за KSE - *залишаються*

Час інвестувати: турецькі фірми запрошені в Росію, щоб заповнити порожнечу, залишену західними брендами

<https://www.dailysabah.com/business/economy/time-to-invest-turkish-firms-invited-to-russia-to-fill-void-left-by-western-brands>

Нещодавно ми зробили багато значних покращень у нашому [Телеграм-боті](#) з покращенням інтерфейсу, додаванням загальної статистики та відображенням останніх статусів KSE компаній, взятих із публічної бази даних KSE.

У квітні KSE Institute також опублікував свою методологію під назвою "Як визначити іноземний бізнес у Росії та які ключові питання виникають при створенні та веденні повного списку найбільших іноземних компаній у Росії", скачати її повний текст можна за наступними посиланнями: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=4407284 та <https://www.researchgate.net/publication/369926268> [How to Identify Foreign Business in Russia and What are the Key Issues of Creating and Keeping a Full List of the Largest Foreign Companies in Russia/](#)

Отримуйте більше деталей на щоденній основі:

[Telegram bot KSE по моніторингу новин @exit_ru_bot](#)

[Твіттер проекту SelfSanctions](#)

[Сайт leave-russia.org](#)

[ВІ аналітика @ Leave-russia.org](#)

[Новини компаній @ Leave-russia.org](#)

[Твіттер сайту leave-russia.org](#)

[LinkedIn проєкту leave-russia.org](#)

[YouTube проєкту leave-russia.org](#)

[Підтримати проєкт через Patreon](#)